

[Aksel Larsen.]

meget betydelig Lønreduktion, de skal skrues tilbage til det Niveau, som Januar-Pristallet betingede. Man motiverer dette med, at vi maa have standset Skruen uden Ende. Saa kunde man have standset denne Skrue uden Ende ved at begynde at standse Prisskruen. Det gjorde man ikke; man kommer derimod og vil standse Lønskruen. Men hvis det saa var Hensigten fra nu af at forhindre Prisstigninger, saadan at der altsaa ikke vilde være nogen bemærkelsesværdig Prisstigning at registrere til Juli, endside til Oktober, kunde man jo have nøjedes med, hvad Pristalsordningen for Arbejdslønningerne angaar, at sige: Reguleringen i Henhold til April-Pristallet bortfalder, der skydes et længere Interval ind. Det kunde man have gjort. Det gjorde man ikke. Man siger: Uanset om Priserne saa bliver dobbelt saa høje eller 10 Gange saa høje til Juli og Oktober, skal Arbejderne ikke have 5 Øre mere i Løn. Naar man siger det, har man ikke til alvorlig og ærlig Hensigt at benytte denne Lov til at forhindre Prisstigninger i Fremtiden.

Dette Indtryk af Hensigterne bekræftes ogsaa, naar man gaar Loven igennem. Hvis man virkelig vilde forhindre Prisstigninger, eller hvis man virkelig vilde, for at sige det lidt mere begrænset, forhindre alle Prisstigninger, som ikke er en direkte Følge af Forhold i Udlandet, paa hvilke vi ikke har Indflydelse, maatte man simpelt hen forme Loven saadan, at den indeholdt et absolut og generelt Forbud mod enhver Prisforhøjelse, indtil denne var sanktioneret af de rette Myndigheder. Det gør man ikke. Loven opfylder ikke dette Krav. Den anerkender som Begrundelse for Prisstigninger enhver Omkostningsstigning, ikke bare Stigning, der skyldes Forhold i Udlandet eller vedrører Udenrigshandel, og den giver Tilladelse til Bibeholdelse af den i Dag gældende Avance uden Hensyn til, at denne uretmæssigt er forhøjet efter den 9. April, og uden Hensyn til Tiderne, som man ellers hævder, at alle andre skal tage Hensyn til.

§ 8, sidste Stykke, indeholder i Virkeligheden en temmelig almindelig Tilladelse til overhovedet at afvige fra selve Forslagets Omkostningsprincip uden Begrænsning. Der tales nemlig om særlige Omstændig-

heder, men det defineres ikke, hvad der kan tænkes at falde ind under disse særlige Omstændigheder. Med den Administration af Lovgivningen, vi hidtil har set, kan vi jo ikke med Tryghed overlevere en Lov med en saadan Formulering til den højtærede Handelsminister.

Hvad § 8 i øvrigt angaar, kan det ikke nytte, at man lægger Vægt paa, om hele Prisen svarer til Omkostningerne plus en rimelig Avance. Hvad er overhovedet rimelig Avance? Det er jo umuligt at kontrollere. Det, man maatte gøre, var at forbyde Prisstigninger, medmindre deres Berettigelse kunde klart og absolut dokumenteres. Saa var man inde paa et Omraade, hvor der var Chancer for, at man kunde praktisere Loven rigtigt. Saa burde man naturligvis supplere dette med en Bestemmelse om, at Priser, der uretmæssigt var forhøjet i Modstrid med Bekendtgørelsen af 9. April, skulde nedsættes igen, og man maatte paalægge Priskontrolraadet at undersøge, om det var Tilfældet. Men noget saadant findes ikke i Lovforslaget.

Saa er der Spørgsmaalet om rimelig Avance og om den Avance, der gælder i Dag. Hvorfor skal den anerkendes som rimelig? Den Arbejdsløn, som gælder i Dag, anerkender man ikke som rimelig. Man siger netop til Arbejderne: I skal skæres ned, frarøves det Dyrtidstillæg, I har faaet; desuden skal I arbejdsdeles, og saa skal I have Lønkat, og der kan blive dynget en Bünke andre Byrder paa jer, som forringer jeres Indtægt. Men til Handelen siger man: vi skal garantere, at i Dags Avance skal der i alt Fald ikke blive rørt ved. Hvad § 9 angaar, synes jeg jo ogsaa, at den er saadan, at man ikke ved, om man skal le eller græde:

„Næringsdrivende er alene berettiget til at foretage Prisforhøjelser, for saa vidt de til enhver Tid paa fyldestgørende Maade kan godtgøre, at de i denne Lov indeholdte Betingelser herfor er opfyldt, jfr. herved § 11.“

Blot de næringsdrivende kan godtgøre dette, saa bliver de foretagne Prisforhøjelser berettigede; der staar ikke, at de skal godtgøre det. Det er ikke givet, at der vil blive afkrævet dem en saadan Godtgørelse for, at Prisstigningen var nødvendig. Det overlades, om jeg saa maa sige, til deres eget